

ĐỀ CHÍNH THỨC

ĐỀ THI MÔN: NGỮ VĂN (CHUYÊN)

Ngày thi: 03/6/2016

Thời gian làm bài: 150 phút (Không kể thời gian phát đề)

(Đề thi gồm có: 01 trang)

Câu 1: (2,0 điểm)

Đọc đoạn văn sau và trả lời các câu hỏi ở dưới:

“- Chàng đi chuyến này, thiếp chẳng dám mong đeo được ấn phong hầu, mặc áo gấm trở về quê cũ, chỉ mong ngày về mang theo được hai chữ bình yên, thế là đủ rồi. Chỉ e việc quân khó liệu, thế giặc khôn lường. Giặc cuồng còn lẩn lút, quân triều còn gian lao, rồi thế chẻ tre chưa có, mà mùa dưa chín quá kì, khiến cho tiện thiếp băn khoăn, mẹ hiền lo lắng. Nhìn trăng soi thành cũ, lại sửa soạn áo rét, gửi người ải xa, trông liễu rủ bãi hoang, lại thốn thức tâm tình, thương người đất thú! Dù có thư tín nghìn hàng, cũng sợ không có cánh hồng bay bổng”.

(Nguyễn Dữ, trích *Chuyện người con gái Nam Xương*, Ngữ văn 9, tập một).

- “Chàng” và “thiếp” trong đoạn văn trên là những ai?
- Những từ ngữ nào nói lên tình thương, sự lo lắng cho chồng trong đoạn văn trên?
- Hàm ý của cách nói “*đeo được ấn phong hầu, mặc áo gấm trở về quê cũ*” là gì?
- “*thư tín nghìn hàng*” và “*cánh hồng bay bổng*” sử dụng những phép tu từ nào?

Câu 2: (3,0 điểm)

Tại hội thảo “*Thực trạng văn hoá học đường và nhu cầu giáo dục kỹ năng sống cho học sinh trung học*”, các nhà khoa học công bố một kết quả khảo sát: có tới 50% học sinh cấp trung học cơ sở hay nói dối cha mẹ.

Viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ của em về thực trạng trên.

Câu 3: (5,0 điểm)

Trong truyện ngắn *Lặng lẽ Sa Pa*, nhà văn Nguyễn Thành Long viết về cảm xúc của cô gái trẻ khi được anh thanh niên tặng bó hoa tươi như sau:

“*Một ấn tượng hàm ơn khó tả dạt lên trong lòng cô gái. Không phải chỉ vì bó hoa rất to sẽ đi theo cô trong chuyến đi thứ nhất ra đời. Mà vì một bó hoa nào khác nữa, bó hoa của những háo hức và mơ mộng ngẫu nhiên anh cho thêm cô*”.

(Nguyễn Thành Long, trích *Lặng lẽ Sa Pa*, Ngữ văn 9, tập một, NXB Giáo dục, trang 187).

Hãy phân tích để thấy được vẻ đẹp về lối sống và vẻ đẹp tâm hồn của anh thanh niên đã gọi lên sự “*háo hức và mơ mộng*” ở cô gái trẻ mới ra trường.

-HẾT-

Họ và tên thí sinh: _____

Số báo danh: _____

Chữ ký GT1: _____

Chữ ký GT2: _____

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ: NGŨ VĂN (CHUYÊN)

Ngày thi: 03/6/2016

(Hướng dẫn chấm gồm có: 03 trang)

I. Hướng dẫn chung

1) Nếu học sinh làm bài không theo cách nêu trong đáp án nhưng đúng, chính xác, chặt chẽ thì cho đủ số điểm của câu đó.

2) Việc chi tiết hóa (nếu có) thang điểm trong hướng dẫn chấm phải bảo đảm không làm sai lệch hướng dẫn chấm và phải được thống nhất thực hiện trong tổ chấm.

II. Đáp án và thang điểm

Câu 1: (2,0 điểm)

NỘI DUNG	ĐIỂM
a) “Chàng” và “thiếp” trong đoạn văn - “Chàng” là Trương Sinh (chàng Trương). - “thiếp” là Vũ Thị Thiết (Vũ Nương).	0,5
b) Từ ngữ nói lên tình thương, sự lo lắng cho chồng: <i>bình yên, chỉ e, bản khoăn, lo lắng, sửa soạn áo rét, thốn thức tâm tình, thương người đất thú, ...</i>	0,5
c) Hàm ý của cách nói “ <i>đeo được áo phong hầu, mặc áo gấm trở về quê cũ</i> ”: Ý nói được làm quan to, được vua ban ấn và áo may bằng gấm quý. (<i>hoặc trả lời: được ban chức tước, bổng lộc trở về</i>).	0,5
d) Phép tu từ được sử dụng - “ <i>thư tín nghìn hàng</i> ”: nói quá. - “ <i>cánh hồng bay bổng</i> ”: ẩn dụ.	0,5

Câu 2: (3,0 điểm)

NỘI DUNG	ĐIỂM
a. Yêu cầu về kỹ năng Thí sinh biết cách viết bài văn nghị luận xã hội, liên kết chặt chẽ, diễn đạt lưu loát; ý tưởng sáng rõ, thuyết phục; không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.	
b. Yêu cầu về kiến thức Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau nhưng cần làm rõ các ý chính sau đây:	
* Nêu vấn đề cần nghị luận	0,5
* Giải thích: “Nói dối” là cố ý nói sai sự thật nhằm che giấu một điều gì đó.	0,25
* Trình bày thực trạng hoặc nêu những việc học sinh hay nói dối cha mẹ (nói dối về kết quả học tập; nói dối về thời khóa biểu học tập, sinh hoạt ở trường; nói dối về các khoản tiền phải đóng, ...).	0,5
* Nguyên nhân - Tuổi trẻ vốn tinh nghịch, hiếu động, hiếu thắng, trí tưởng tượng phong phú, hay nghe theo lời bạn bè, thích thể hiện bản thân... - Cha mẹ (thầy cô) thường đặt nhiều áp lực lên trẻ nên có khi các em phải nói dối vì sợ cha mẹ thất vọng; hoặc cha mẹ quá nghiêm khắc, thiếu sự gần gũi, cảm	0,5

<p>thông khi các em phạm phải lỗi lầm nên các em nói dối để tránh bị xử phạt...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bản thân người lớn chưa gương mẫu, thậm chí còn “dạy” trẻ làm dối, nói dối nên các em dễ bắt chước làm theo. - ...v.v. <p>Lưu ý:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Trong cuộc sống cũng có lúc người ta “nói dối” vì lí do tế nhị. Trường hợp này, “nói dối” không phương hại đến đạo đức, do đó không phải là vấn đề bàn luận ở đây. + Nếu thí sinh trình bày được từ hai nguyên nhân trở lên (kể cả những nguyên nhân không có trong HDC) mà giám khảo thấy hợp lí thì vẫn chấm đủ điểm của ý này. 	
<p>* Hậu quả: Làm mất đi sự hồn nhiên, trong sáng vốn có ở tuổi học trò; gieo tâm lí ngờ vực, hoài nghi ở mọi người; nói dối lâu dần thành thói quen sẽ dẫn đến những tật xấu khác nghiêm trọng hơn: ăn cắp, lừa đảo, gian lận, tham nhũng, ...</p>	0,5
<p>* Đánh giá của bản thân về thực trạng và đề xuất vài giải pháp khắc phục:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nói dối là một thói xấu; con số 50% học sinh hay nói dối là con số đáng lo ngại. - Đề xuất vài giải pháp khắc phục: tăng cường giáo dục bằng nhiều hình thức; gần gũi, độ lượng, chia sẻ với các em; người lớn làm gương cho trẻ em noi theo; ... 	0,5
<p>* Liên hệ với bản thân</p>	0,25

Câu 3: (5,0 điểm)

NỘI DUNG	ĐIỂM
<p>a. Yêu cầu về kĩ năng</p> <p>Biết cách làm bài văn nghị luận về một tác phẩm văn xuôi. Bài viết có kết cấu chặt chẽ, luận điểm, bố cục rõ ràng, hợp lí; diễn đạt lưu loát, văn có hình ảnh, cảm xúc; không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp, ...</p>	
<p>b. Yêu cầu về kiến thức</p> <p>Trên cơ sở những hiểu biết về tác giả Nguyễn Thành Long và truyện ngắn <i>Lặng lẽ Sa Pa</i>, thí sinh có thể làm bài theo nhiều cách khác nhau nhưng cần làm rõ được các ý cơ bản sau:</p>	
<p>* Dẫn dắt, giới thiệu, nêu vấn đề nghị luận</p>	0,75
<p>* Tóm tắt cuộc gặp gỡ của các nhân vật: Trên một chuyến xe lên Lào Cai, theo lời giới thiệu của bác lái xe, ông họa sĩ già, cô kĩ sư mới ra trường đã gặp gỡ và nói chuyện với anh thanh niên làm công tác khí tượng trên đỉnh Yên Sơn.</p>	0,25
<p>* Vẻ đẹp về lối sống và vẻ đẹp tâm hồn của nhân vật anh thanh niên</p> <ul style="list-style-type: none"> - Làm việc trong hoàn cảnh khó khăn, khắc nghiệt nhưng anh là người yêu nghề, làm việc tự giác, có trách nhiệm cao với công việc; vượt qua gian khổ và sự cô độc, anh luôn hoàn thành tốt nhiệm vụ; có quan niệm đúng đắn về công việc và hạnh phúc cá nhân... - Là người biết lo toan, sắp xếp cuộc sống ngăn nắp, gọn gàng, đề cao các giá trị tinh thần: nuôi gà, trồng hoa, đọc sách, thỉnh thoảng xuống đường tìm gặp bác lái xe và hành khách trò chuyện cho nguôi nỗi cô đơn, nhớ nhà. - Đối với mọi người, anh rất cởi mở, hiếu khách, chân thành, quan tâm chu 	2,0

<p>đáo: giỏ trứng cho bác lái xe, bó hoa cho cô gái, giỏ tam thất gửi vợ bác lái xe...</p> <p>- Là người khiêm tốn, anh cảm thấy đóng góp của mình còn nhỏ bé so với bao nhiêu người khác...</p>	
<p>* Vì sao cô gái cảm thấy “háo hức và mơ mộng” khi tiếp xúc với anh thanh niên và nhận từ anh một bó hoa tươi?</p> <p>Cô gái vừa mới vào đời, bắt đầu tìm hiểu cuộc sống và công việc. Chính hình ảnh của anh thanh niên như một tấm gương giúp cô có thêm niềm tin, sức mạnh khám phá cuộc sống, giúp cô định hướng tình cảm (từ bỏ mối tình nhạt nhẽo) và những quyết định cá nhân (lên miền núi công tác) nên cô “háo hức và mơ mộng” muốn được sống và làm việc như anh.</p>	0,25
<p>* Nghệ thuật</p> <p>- Xây dựng tình huống truyện đặc sắc.</p> <p>- Khắc họa chân dung nhân vật từ nhiều điểm nhìn, nhiều cánh đánh giá, cảm nhận khác nhau.</p> <p>- Cốt truyện đơn giản nhưng hàm chứa nội dung sâu sắc.</p> <p>- Giàu chất thơ, sử dụng thành công nhiều phương thức biểu đạt: tự sự, trữ tình, bình luận.</p>	1,0
<p>* Tổng hợp, đánh giá, liên hệ</p> <p>- Nhân vật anh thanh niên tiêu biểu cho tuổi trẻ Việt Nam thời chống Mĩ ngày đêm xây dựng và cống hiến, hi sinh thầm lặng cho đất nước. Vẻ đẹp của nhân vật này có sức lan tỏa lớn lao mà cảm xúc của cô gái khi tiếp xúc với anh là một minh chứng tiêu biểu.</p> <p>- Liên hệ thực tế và bản thân.</p>	0,75

-----HẾT-----